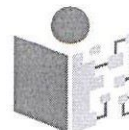

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ" – ГР. НЕСЕБЪР
ул. "Любен Каравелов" № 1 тел. 0554/4-23-30, 4-51-83 тел./факс: 0554/4-28-49
e-mail: info200608@edu.mon.bg www.sou-nessebar.org

Утвърдил
Ева Зивилдиева
Директор

ПЛАН
ЗА РАБОТА С УЧЕНИЦИТЕ
ПО КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ
В СУ "ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ" ГРАД НЕСЕБЪР
ЗА УЧЕБНАТА 2026 – 2027 г.

I. ЦЕЛ, ПОДХОДИ И ФОРМИ НА КАРИЕРНОТО ОРИЕНТИРАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ :

1. ЦЕЛ:

Подпомагане на индивидуалния образователен и професионален избор на учениците и подготовката им за професионална реализация в съответствие с възможностите на образователната система и пазара на труда.

2. ПОДХОДИ:

2.1. Анализ и проучване на потребностите в областта на кариерното ориентиране на учениците.

2.2. Личностно ориентиран подход: съобразен с възрастовите и специфични особености на учениците

2.3. Взаимодействие личност – среда: кариерното ориентиране има за цел да подкрепи младите хора да вземат отговорни решения, съгласувани с различни значими социални фактори (семейството, заобикалящата среда и други).

2.4. Планът за кариерно ориентиране е изградена в съответствие със следните принципи:

- ✓ Систематичност – последователно и цялостното се обхващат равнищата на кариерно израстване на учениците;
- ✓ Вариативност – съобразяване с потребностите на учениците ;
- ✓ Надграждане и натрупване – чрез устойчивото приложение на дейностите по кариерно ориентиране като процес, съпътстващ учениците през всички етапи на средното образование;
- ✓ Доброволност и изборност – водещ принцип в този тип услуги е принципът на доброволно участие и на възможност за избор на дейностите, в които се участва;
- ✓ Цялостност – изисква взаимното допълване на различните методи и форми на подкрепа ,самостоятелна работа, групови задачи и обсъждания, индивидуално консултиране;
- ✓ Разнообразие от извънкласни и извънучилищни дейности, които подпомагат прехода от училище към трудова реализация.
- ✓ Компетентностна ориентация – съдържанието на плана е насочен към изграждане на съвкупност от компетентности, опит, нагласи, кариерни умения, които отговарят на изискванията на съвременното общество

3. ФОРМИ:

Основните форми и начини за реализация на кариерното ориентиране включват:

3.1. Часа на класа

3.2. Извънкласни и училищни дейности

3.3. Индивидуални консултации

3.4. Мотивиране на родителската общност – консултации

II. ХАРАКТЕРИСТИКА НА КАРИЕРНОТО ОРИЕНТИРАНЕ ПО ЕТАПИ

1. НАЧАЛЕН ЕТАП – учениците се запознават с различни професии, разбират смисъла от това да се трудиш, създават най-ранните си мечти за това с какво искат да се занимават в бъдеще. В начален етап дейностите по кариерно ориентиране са насочени към запознаване на учениците със света на труда и различни професии; възпитание в уважение към труда; подкрепа за развитие на личностни и социални умения, за изява на първите мечти и проекти, насочени към бъдещата реализация. Най-ефективните методи са игри, викторини, състезания, комбинирани с беседи, демонстрации, творчески занимания. Много привлекателни за децата са посещенията на различни работни места и гостуванията на кариерни говорители в училище.

1.1. Специфични потребности от кариерно ориентиране на учениците в начален етап:

- ✓ Разбиране на мястото на работата в човешкия живот, на необходимостта от труда и на ползата от различните професии;
- ✓ Формиране на умения за учене, на ефективно взаимодействие с околните и за организиране на времето.

1.2. Цели на кариерното ориентиране в начален етап:

- ✓ Запознаване на учениците с широк кръг професии;
- ✓ Възпитание в уважение към труда и всички работещи хора;
- ✓ Подкрепа за развитие на личностни и социални умения, свързани с първите мечти и проекти, насочени към бъдещата реализация.

1.3. Задачи:

- ✓ Създаване на основни познания за характеристиките на често срещани професии; Насърчаване на естествената любознателност в опознаването на различни професии и на мечтите за бъдеща реализация; Създаване на възможности за изява на всеки ученик в училище;

1.4. Теми по класове :

Теми по кариерно ориентиране за I клас:

1. Кой произвежда хляба?
2. Имената на професиите
3. Професиите в моето семейство

Теми по кариерно ориентиране за II клас:

1. Имената на професиите
2. Познавам професията на...
3. Професиите, които НЕ познавам
4. Какъв да стана?

Теми по кариерно ориентиране за III клас:

1. Опознавам професиите
2. Професията, която е най-...
3. Кой с какво работи?
4. Моето любимо занимание
5. Професиите в моя край

Теми по кариерно ориентиране за IV клас:

1. Светът на професиите
2. Искам да стана ...
3. Познавам професията на...
4. Интервю с професионалисти
5. Професии на миналото, професии на бъдещ

2. ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП – задълбочаване на знанията за различни професии , нарастващ стремеж към себепознание и търсене на съответствие между индивидуални интереси, способности и нагласи и характеристиките на различни професии, подготовка на седмокласниците за преход към гимназиален етап и избор на образователна /професионална пътека. Акцент в работата по кариерно ориентиране в прогимназиален етап е създаване на адекватна самооценка, разширяване на познанията за професиите, информиране за възможностите и подпомагане на образователния избор чрез обективна съпоставка между желания и ресурси; създаване на умения за ефективно междуличностно взаимодействие, организация на времето и др.

Използват се сюжетно-ролеви игри, обсъждане на казуси и филми, групови задачи за развитие на социални умения. Самопознанието се развива чрез интерактивни упражнения, въпросници за самооценка, упражнения за самонаблюдение и обратна връзка. В процеса на индивидуално консултиране се работи за установяването на интереси, умения, цели, възможности и ресурси; създаване на положителна самооценка и вдъхване на увереност; формулиране на цели и изграждане на личен план за образователно и кариерно развитие. Организират се извънкласни дейности като посещения на работни места.

2.1. Специфични потребности от кариерно ориентиране на учениците в прогимназиален етап:

- ✓ Разбиране на необходимостта от учене за постигане на житейски успех;
- ✓ Осъзнаване на собствени силни страни и областите за развитие;
- ✓ Развитие на социални умения и личностни качества;
- ✓ Апробиране на модели и стратегии за вземане на решение.

2.2. Цели на кариерното ориентиране в прогимназиален етап:

- ✓ Да осигури възможности на учениците за опознаване на професиите;
- ✓ Да улесни процеса на себепознание (силни страни, интереси, потребности);
- ✓ Да подпомогне информирания и осъзнат образователен избор след VII клас.

2.3. Задачи на кариерното ориентиране:

- ✓ Обогащане и задълбочаване на познанията за различни професии;
- ✓ Запознаване с възможностите за образование и кариера;
- ✓ Подпомагане формирането на адекватната самооценка;
- ✓ Формиране на ключови преносими умения: за учене и организация на времето, ефективно междуличностно взаимодействие, проучване и оценка на възможности, вземане на решения.

2.4 Теми по класове:

V КЛАС: РАЗВИТИЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО САМОСЪЗНАНИЕ

1. Как мога да опозная себе си ? Моите способности и интереси.
2. Какво умея да правя най- добре? Занимания в свободното време.
3. Учебни предмети с които се справям отлично.Постижения .
4. Професията за която мечтая.

VI КЛАС : ПРОФЕСИОНАЛНО САМООПРЕДЕЛЕНИЕ

- 1.Дейностите , които ми харесват /да работя с хора, техника , с информация/.
2. Кой са професиите свързани с тези дейности? Какво образование изискват?
3. Кое най-много харесвам в професиите на моите родители ? Защо бих избрал /не бих избрал/ професиите им .
4. Самопознанието . Потребности ,интереси , мотиви.
5. Кога мога да кажа ,че една професия е добра за мен ?

VII КЛАС: ИЗБОР НА УЧИЛИЩЕ – ПРОФЕСИОНАЛНО ИЛИ ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНО

1. Моите силни страни и постижения .
2. Готов ли съм да взема решение? Информацията от която имам нужда.
3. Конкурсни изпити – необходима стъпка.
4. Очакванията на моите родители за бъдещето ми.
5. Училището и аз. Учебните предмети и професийте. Алтернативите пред мен/ професионално или общообразователно / училище.

3. ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП– Кариерното ориентиране на учениците от VIII до XII клас се свързва с потребности от умения за планиране на кариерното развитие, знания за изискванията и за динамиката на пазара на труда, умения за справяне с предизвикателства към себе си, свързани с възможностите за образователна, професионална и личностна реализация.

3.1. Теми по класове

VIII КЛАС: ИЗБОР НА УЧИЛИЩЕ – ПРОФЕСИОНАЛНО ИЛИ ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНО

1. Възможности на средното образование – профили на обучение, професии, специалности.
2. Личностни характеристики и характеристики на професиите.
3. Готов ли съм да взема решение за училищен избор. Информацията и специализираната помощ от която се нужда.
4. Моят стил на вземане на решения.
5. Моята алтернатива / професионално или общообразователно / училище.
6. Какво губя , ако напусна училище.

IX КЛАС: ЦЕННОСТИ И ПРОФЕСИОНАЛНА ДЕЙНОСТ

1. Цели и житейски планове. Професия и социален статус .
2. Ценности и професионална идентичност .
3. Социалните роли.Работа в екип.
4. Моята представа за авторитета.Моите авторитети.
5. Подготовката за живота. Умението да планираме и организираме времето и дейността си.

X КЛАС: УМЕНИЯ ЗА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ

1. Професионалната приемственост .
2. Настъпателните в кариерата. Предприемачество.
3. Нравствените характеристики на личността и професионалното развитие.
4. Моите кариерни планове . Професията – стилна живот .
5. Техники за вземане на решения.

XI КЛАС: ПРОФЕСИОНАЛНО ПЛАНИРАНЕ

1. Професионално планиране – същност, етапи.
2. Моят образователен проект. Другите възможности за избор.
3. Подготвен ли съм за продължаване на образованието – информацията от която имам нужда.
4. Подготвен ли съм да търся работа – информацията от която имам нужда.
5. Работни места и безработица.Жизнени стратегии на личността.